

KLİNİK ECZACILIK TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2024

1. B**** M***** Pediatrik Hastalarda Eczacı Tarafından Yürütülen İlaç Uzlaşısı Hizmetinin Uygulanması ve Değerlendirilmesi

PEDİATRİK HASTALARDA ECZACI TARAFINDAN YÜRÜTÜLEN İLAÇ UZLAŞISI HİZMETİNİN UYGULANMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZET

İlaç hataları ve advers ilaç olayları, çeşitli faktörlere bağlı olarak pediatrik popülasyonda yetişkin popülasyona kıyasla daha sık görülmekte ve daha büyük bir önem taşımaktadır. İlaç uyuşmazlıklarına bağlı hatalar genellikle hastaların yeni ilaçlar aldığı veya mevcut ilaçlarında değişiklik yapıldığı hasta bakım merkezleri arasındaki geçişlerde ortaya çıkmaktadır; bu hataların %60'ı hastaneye kabul, nakil veya taburculuk sırasında meydana gelmektedir. İlaç uzlaşısının, ilaç hatalarını (%70-80) ve advers ilaç olaylarını (%15'in üzerinde) azaltmada etkili bir yöntem olduğu kanıtlanmıştır. Bu çalışmanın amacı, çocuk sağlığı ve hastalıkları servisine yatış sırasında ve servisler arası geçişlerde ortaya çıkan kasıtsız ilaç uyuşmazlıklarını ilaç uzlaşısı hizmetleri ile belirlemek ve sınıflandırmaktır. Ayrıca, yatış sürecinde ilaç incelemesi yapılarak hastaların kullandıkları ilaçların uygunluğunun değerlendirilmesi, ilaçla ilgili sorunların tespit edilip sınıflandırılması amaçlanmıştır. Ağustos 2022-Şubat 2023 tarihleri arasında prospektif kesitsel bir çalışma olarak gerçekleştirilen çalışmamızda hastaneye yatışta ve servisler arası geçişlerde ilaç uzlaşısı yapılarak kasıtsız ilaç uyuşmazlıkları MedTax'a (The Medication Discrepancy Taxonomy) ilaçla ilgili sorunlar (İLİS) ise PCNE v9.1 kullanılarak sınıflandırılmıştır. Çalışmamıza dahil edilen 105 hastadan 68 (%64,76) hastada İLİS tespit edilmiştir. 68 hastada en az 1, en fazla 8; toplam 204 tane İLİS tespit edilmiştir. Çalışmamıza dahil edilen hastaların %23,8'inde (n=25), servise yatışta veya servisler arası geçişlerde en az bir kasıtsız ilaç uyuşmazlığı saptanmıştır. Toplamda 47 (%9,07) tane bilinçsiz ve amaç dahilinde olmayan uyuşmazlık tespit edilmiştir. Tespit edilen 47 ilaç uyuşmazlığının %80,15'i tamamen ilaç uyuşmazlığı iken %19,15'i kısmi ilaç uyuşmazlığıdır. En sık görülen ilaç uyuşmazlığı ilacın atlanması (n=37) olarak saptanmıştır. İLİS'lerin en sık belirlenen nedeni, örneklem genelinde %41,17 oranında ilaç seçimi olup, bunu sırasıyla doz seçimi ve hasta nakli nedenleri takip etmiştir (%29,41 ve %23,03). Tespit edilen İLİS'lerin %62,74'ü (n=128) ilacın etkinliği, %24'ü (n=49) ilacın güvenliği ve %13,26'sı (n=27) diğer sebeplere bağlı oluşan İLİS'lerdir. İLİS'lerin tespit edilen en yaygın nedeni, örneklem genelinde %41,17 oranında ilaç seçimi iken, sırasıyla doz seçimi ve hasta nakli (%29,41 ve %23,03) nedenleri bu oranı takip etmiştir. Çalışmamızın sonuçları, İLİS'lerin etkili bir şekilde klinik eczacılar tarafından tespit edilebileceğini göstermektedir. Klinik eczacıların İLİS'leri tespit etmesi, akılcı ilaç kullanımının artmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: İlaç uzlaşısı, ilaçla ilgili sorun, MedTax, ilaç incelemesi, pediatri